

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 309/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Paškalom, Záhradnícka 27, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-51Csp/10/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B5-51Csp/10/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie sa začalo 15. októbra 2021 podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu na Okresnom súde Bratislava V, kde bolo vedené pod sp. zn. 49C/48/2021. Predmetom napadnutého konania je nárok sťažovateľa na zaplatenie 22 536, 90 eur s príslušenstvom z titulu nároku na zaplatenie zmluvných pokút v zmysle zmluvy o dielo a o budúcej zmluve o prevode vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že napriek tomu, že tak v návrhu na vydanie platobného rozkazu, ako aj v následnom vyjadrení poukázal na oslobodenie od súdneho poplatku, keďže sa domáha nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, súd 8. novembra 2021 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Z predmetnej výzvy vyplynulo, že právna vec sťažovateľa bola nanovo zaevidovaná ako spotrebiteľská a bola jej priradená sp. zn. 51Csp/10/2021, ako aj nový zákonný sudca. Dňa 21. decembra 2021 vydal súd uznesenie, na základe ktorého bol po jeho predchádzajúcej žiadosti sťažovateľovi vrátený súdny poplatok. Dňa 23. marca 2022 vydal súd

platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor. Prvé pojednávanie vo veci bolo súdom nariadené 30. decembra 2022 na 11. apríl 2023. Dňa 5. apríla 2023 súd upovedomil právneho zástupcu sťažovateľa o odročení tohto pojednávania z dôvodu dovolenky právneho zástupcu žalovaného. Nový termín pojednávania vo veci nariadený nebol. Dňa 1. júna 2023 došlo v dôsledku tzv. „reformy súdnej mapy“ k zmene konajúceho súdu z Okresného súdu Bratislava V na mestský súd, kde bol 13. októbra 2023 pridelený do oddelenia Spotrebiteľské spory novej zákonnej sudkyňi.

4. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o namietanom porušení jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestského súdu v napadnutom konaní v dôsledku jeho nečinnosti. Sťažovateľ poukazuje primárne na to, že celková dĺžka konania je ku dňu podania tejto sťažnosti dva a pol roka bez toho, aby bolo vo veci uskutočnené čo i len jedno pojednávanie. Túto skutočnosť samu osebe považuje sťažovateľ aj vzhľadom na predmet konania z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľnú, porušujúcu jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ je toho názoru, že zbytočné prietahy vznikli v konaní najmä v období od začatia konania po vydanie platobného rozkazu (takmer 5 mesiacov), od vydania platobného rozkazu po nariadenie termínu pojednávania (viac ako 1 rok) a od upovedomenia o odročení pojednávania ku dňu podania tejto sťažnosti (viac ako 1 rok). Vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie počas konania trom zákonným sudcom, pričom táto skutočnosť nemôže byť podľa ustálenej súdnej praxe pri posudzovaní porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov na ujmu sťažovateľa. Právna vec nie je podľa názoru sťažovateľa z hľadiska skutkového a právneho posúdenia ani rozsahu spisu komplikovaná a samotný sťažovateľ svojím správaním k prietahom v konaní neprispel. Sťažovateľ zvýraznil, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odmietol prax podmieňovania ústavnej sťažnosti na prietahy v konaní predchádzajúcou sťažnosťou podanou predsedovi dotknutého súdu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestského súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ vidí v nečinnosti mestského súdu.

6. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietahov (I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 172/2020, II. ÚS 334/2021, II. ÚS 514/2021), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 194/2023).

7. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

8. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že ku dňu jej doručenia ústavnému súdu trvá napadnuté konanie takmer 2 roky a 6 mesiacov. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom predostreté argumenty uvádza, že postup mestského súdu v napadnutom konaní nemožno hodnotiť ako optimálny. Sťažovateľ podal návrh na vydanie platobného rozkazu 15. októbra 2021 a okresný súd platobný rozkaz vydal 23. marca 2022, čo predstavuje nečinnosť v trvaní viac ako 5 mesiacov. Následne po podaní odporu žalovaným súd nariadil prvý termín pojednávania na 11. apríl 2023, teda až o rok, a toto pojednávanie sa napokon ani neuskutočnilo, keďže bolo z dôvodu na strane právneho zástupcu žalovaného odročené na neurčito. Od tohto dátumu do dňa podania ústavnej sťažnosti bol mestský súd opäť nečinný pod dobu jedného roka. Uvedenú nečinnosť mestského súdu možno považovať za príčinu vzniku určitých prietáhov v konaní, avšak tieto prietahy, zohľadňujúc doterajšiu dĺžku samotného napadnutého konania, podľa ústavného súdu nedosahujú takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označeného základného práva sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu celková dĺžka konania pred mestským súdom je stále v medziach ústavnej akceptovateľnosti a nie je spôsobilá bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti, resp. indikovať, že napadnuté konanie by bolo možné považovať za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných prietáhov dosahovala úroveň potrebnú na vyslovenie porušenia sťažovateľom označeného základného práva. Hoci uvedená doba konania sa aj strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, môže zdať neprimeraná a ústavný súd nemá v úmysle význam samotného konania a jeho výsledok pre sťažovateľa zľahčovať, z hľadiska ústavných limitov však v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania.

9. V tejto súvislosti je žiaduce akcentovať, že predmet sporu nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup vo vzťahu k rýchlosti konania. Ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania je neporovnateľný s konaniami, ktoré sú svojou povahou nepochybne naliehavejšie a ich prejednanie si vyžaduje osobitnú starostlivosť ako napríklad občiansky stav a spôsobilosť osôb (Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku, rozsudok z 18. 2. 1999), zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dodáva, že predmet napadnutého konania nemožno dať na roveň týchto konaní, hoci pripúšťa, že aj

tento typ konania má osobitné postavenie, ktoré je však dostatočne zohľadnené úpravou procesného práva, ako aj práva hmotného.

10. Ústavný súd na podporu svojho záveru, najmä vo vzťahu k argumentu o celkovej dĺžke napadnutého konania, poukazuje aj na rozhodovacu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Cigliu proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

11. Na základe uvedeného ústavný súd nevyhodnotil doterajšiu dĺžku rozhodovania mestského súdu v napadnutom konaní aj s ohľadom na judikatúru ESLP ako nezlučiteľnú so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V postupe mestského súdu v napadnutom konaní bola zistená nečinnosť mestského súdu, ale v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označeného základného práva sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

12. Ústavný súd však zároveň pripomína, že ďalšia prípadná nečinnosť mestského súdu alebo prípadná jeho neefektívna/nesústredená činnosť by mohla založiť už inú kvalitu posudzovania zbytočných prietáhov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia označených práv ústavným súdom. V takom prípade by toto rozhodnutie nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu